

Ostaje otvoreno pitanje da li se u konkretnom slučaju ima-
de primijeniti gore spomenuta međunarodna konvencija, na koju se
poziva žalitelj, ili domaći zakon.

Prije svega treba konstatirati, da se ovdje ne radi o od-
nosu inozemca s domaćom pravnom osobom, niti o odnosu inozemca sa
inozemcem, nego da se radi o sukobu dviju privrednih organizacija
iz domaće ekonomike.

Bez obzira na okolnost s koga je izvora taj sukob nastao,
po shvaćanju ovog suda u takovom slučaju ne dolazi u obzir primjena
bilo kakve međunarodne konvencije, nego jedino pozitivno domaće
zakonodavstvo. Prema tome tuženik se niti ovdje ne može pozivati na
to da ne odgovara za štetu, jer je svojim propustom nanio štetu do-
maćoj privrednoj organizaciji, a ta je šteta nanesena također po
domaćoj privrednoj organizaciji. Drugo je pitanje kad bi se vlasnik
broda "Exporter" obratio na žalitelja i od njega zahtijevao naknadu
štete. U tom slučaju eventualno bi došla do primjene gore spomenuta
međunarodna konvencija, no ovaj sud smatra da je neoportuno da se
u to pitanje u konkretnom slučaju ulazi.

Kako je dakle šteta nanesena domaćoj privrednoj organiza-
ciji od domaće privredne organizacije, to je valjalo suditi kao u
dispozitivu.

D.P.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.IV 1962.

Vijeće: Zvone Rihtman, Julije Dim, Oskar Kučan

Šteta nastala na robi djelovanjem oluje - Prijava pomorske nezgode
predstavlja dokaz da je brod prošao kroz oluju - Iz dokazane činje-
nice da je brod prošao kroz oluju i prirodnog svojstva tereta može
se zaključiti da je šteta posljedica nevremena - Primalac, pod ovim
uvjetima, mora dokazati brodaru krivnju za nastalu štetu

Brodar je prevezao teret superfosfata. Na odredištu je
utvrđen manjak od 263 vreće i kvar na 1.110 vreća. Tužitelj je osi-
guratelj koji je naknadio štetu svom osiguraniku, pa ustaje regres-
nim zahtjevom protiv brodara.

Prvostepeni sud je tužbeni zahtjev odbio, našavši da tuži-
telj nije dokazao da bi manjak i oštećenje nastali iz razloga koji
padaju na teret brodaru, a napose da tužitelj nije dokazao da bi te-
ret na brodu bio loše složen, ili da je brodarovom nemarnošću došlo
do takvog oštećenja, pa da se stoga i brodarovu odgovornost za nas-
talu štetu smatra nedokazanom.

Drugostepeni sud je tužiteljevu žalbu odbio i potvrdio presudu prvostepenog suda iz slijedećih razloga:

U smislu čl. 53 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, brodar odgovara za svako oštećenje, manjak i gubitak stvari koje je primio na prijevoz, ako ne dokaže da je oštećenje, manjak ili gubitak nastao zbog uzroka, koji se nisu mogli izbjeći pažnjom uredna broдача. Međutim, brodar ne odgovara, osim ako se dokaže njegova krivnja, ili krivnja osobe za koju on odgovara, ako se steknu uvjeti predviđeni istim članom 53 zakona.

Ovim propisima određeno je tko snosi teret dokaza u slučaju spora o pitanju, na kome leži odgovornost za nastalo oštećenje, manjak ili gubitak tereta, a o tome ovisi i dužnost štete.

U ovom spornom slučaju prvostepeni je sud uzeo da je zapovjednik broda prijavom pomorske nezgode, izvršenom u Rijeci 11.IV 1959. pružio valjan dokaz o činjenici, da je tokom putovanja naišao na olujno nevrijeme, te prihvatio da je kao posljedica te nezgode došlo do pucanja papirnih vreća, a odatle i do rasipanja tereta, a sve to u mjeri, koja se mora smatrati normalnom pojavom, koja redovito nastaje pri prijevozu ove vrste robe u takvoj ambalaži.

Ovaj sud usvaja izneselo stajalište prvostepenog suda, kojim se u stvari utvrđuje, da se brodar ekskulpirao za ustanovljeno oštećenje i manjak, jer su činjenice na kojima je prvostepeni sud zasnovao svoje stajalište u skladu s točkom 2 i toč. 8 čl. 54 citiranog zakona. Poznato je naime da teret kao što je superfosfat, ambaliran u papirnatim vrećama, tokom transporta i pri najurednijem slaganju, normalno trpi neka oštećenja, koja nastaju zbog pucanja vreća. Neravnomjerni pritisak oluje mogao je tu pojavu samo povećati. Unatoč tome opseg štete ustanovljen u ovom sporu neznatan je, jer iznosi svega 2% od ukupne količine prevezenog tereta, pa se mora smatrati rasipom, koji normalno nastaje pri prijevozu tereta ove vrste.

Pri takvom stanju stvari prvostepeni je sud osnovano istaknuo, da je tužitelju ostao teret dokaza za tvrdnju, da je i unatoč ekskulpacije izvršene s pozivom na okolnosti iz toč. 2 i toč. 8 čl. 54 zakona, konkretno oštećenje i manjak trebalo pripisati nekom drugom činu, ili propustu broдача i njegovih ljudi; prvostepeni je sud također osnovano utvrdio da žalitelj nije to dokazao. U postupku prvostepenog suda stoga nije bilo povreda na koje se žalitelj žalio, pa je dakle tužiteljeva žalba kao neosnovana morala biti odbijena.

Z.R.